

Số: 159 /BYT-PC

Hà Nội, ngày 17 tháng 01 năm 2017

V/v báo cáo 03 năm thi hành
Luật hợp tác xã năm 2012

Kính gửi: Bộ Kế hoạch và Đầu tư

Phúc đáp Công văn số 10378/BKHĐT-HTX ngày 21/12/2016 của Bộ Kế hoạch - Đầu tư về việc đề nghị báo cáo 03 năm thi hành Luật hợp tác xã năm 2012, sau khi nghiên cứu, Bộ Y tế có ý kiến như sau:

1. Nhất trí cao với việc tổng kết, đánh giá thi hành Luật hợp tác xã năm 2012 để trên cơ sở đó đưa ra kiến nghị đối với cơ quan có thẩm quyền trong việc hoàn thiện quy định pháp luật liên quan đến hợp tác xã theo đúng quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

2. Đánh giá nội dung quy định tại Luật hợp tác xã năm 2012

Luật hợp tác xã năm 2012 có hiệu lực thi hành từ 01/7/2013 nhưng cho đến nay việc triển khai thực hiện Luật hợp tác xã năm 2012 vẫn còn nhiều lúng túng, bất cập, đặc biệt là đối với các cơ quan được giao quản lý nhà nước trong lĩnh vực kinh tế hợp tác. Lý do là các văn bản hướng dẫn dưới Luật được ban hành chậm, phần nào gây khó khăn cho hợp tác xã và các cơ quan chuyên môn, nhất là trong lĩnh vực thủ tục đăng ký thành lập và chuyển đổi theo Luật hợp tác xã năm 2012.

Theo quy định tại Điều 62 Luật Hợp tác xã năm 2012 quy định “hợp tác xã thành lập trước ngày Luật này có hiệu lực mà tổ chức và hoạt động không phù hợp quy định của Luật này thì phải đăng ký lại hoặc chuyển sang loại hình tổ chức khác trước ngày 01/7/2016”. Tuy nhiên, việc tuân thủ, triển khai quy định này gặp rất nhiều vướng mắc, khó khăn. Cụ thể, một số quy định trong Luật Hợp tác xã và các văn bản liên quan đến đăng ký đầu tư, kinh doanh còn thiếu sự liên kết. Dẫn đến, khó khăn trong thực hiện, ví dụ: khi đến làm thủ tục đăng ký lại bộ phận tiếp nhận hồ sơ yêu cầu trong Điều lệ hợp tác xã phải mã

hóa ngành, nghề đăng ký kinh doanh và trả lại hồ sơ yêu cầu hợp tác xã phải điều chỉnh lại, trong khi đó theo Điều 5 Thông tư 03/20014/TT-BKHĐT quy định rõ "Việc mã hóa ngành, nghề đăng ký kinh doanh trong giấy chứng nhận đăng ký hợp tác xã chỉ có ý nghĩa trong công tác thống kê; Căn cứ vào Hệ thống ngành kinh tế Việt Nam, hợp tác xã tự lựa chọn ngành, nghề kinh doanh cấp 4 và ghi mã ngành, nghề kinh doanh vào giấy đề nghị đăng ký hợp tác xã. Cơ quan đăng ký hợp tác xã đối chiếu và ghi ngành, nghề kinh doanh, mã số ngành, nghề kinh doanh vào giấy chứng nhận đăng ký hợp tác xã ..." không có quy định nào trong Luật hợp tác xã và các văn bản hướng dẫn thi hành yêu cầu hợp tác xã phải mã hóa ngành nghề kinh doanh trong Điều lệ hợp tác xã, qua đó đã gây trở ngại và bức súc đối với hợp tác xã khi đi làm thủ tục đăng ký lại.

3. Về quản lý nhà nước của Bộ Y tế trong lĩnh vực y tế liên quan đến hợp tác xã:

Phát triển y tế theo hướng xã hội hóa, huy động mọi nguồn lực, mọi thành phần kinh tế trong xã hội cùng Nhà nước tham gia vào quá trình cung cấp dịch vụ y tế là một xu thế tất yếu và phù hợp với nền kinh tế theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Trong lĩnh vực y tế, vai trò của loại hình kinh tế tập thể "hợp tác xã" chủ yếu thể hiện trong các lĩnh vực y dược cổ truyền, sản xuất, cung ứng dược liệu, cung cấp dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh...

Về hệ thống chính sách, văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh liên quan đến công tác y tế và hợp tác xã: ngay từ lập quốc, Nhà nước ta đã ban hành nhiều chính sách, văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh liên quan đến công tác y tế và hợp tác xã. Năm 1974, liên Bộ Y tế - Ủy ban nông nghiệp trung ương – Tài chính ban hành Thông tư số 31/TT ngày 05/11/1974 quy định và hướng dẫn một số điểm về công tác y tế áp dụng đối với các hợp tác xã mở rộng diện tích ở nông thôn, lâm nghiệp ở trung du, miền núi. Trong quá trình phát triển, nhiều văn bản đã được Chính phủ, các bộ, ngành có liên quan phối hợp ban hành liên quan đến công tác y tế và kinh tế tập thể "hợp tác xã".

Hiện nay, trên thế giới đã có trên 43 quốc gia đã có tổ chức hợp tác trong lĩnh vực y tế và bảo vệ sức khỏe. Nổi bật là mô hình hợp tác xã y tế ở Nhật Bản¹, Hoa Kỳ, Canada, Tây Ba Nha... Ở Việt Nam², mô hình hợp tác xã đã có từ 55 năm trước. Tuy nhiên, đến những năm 1990 mới có một số cơ sở hoạt động

¹ Có trên 117 hợp tác xã y tế ở Nhật Bản, quản trị khoảng 81 bệnh viện, 351 phòng khám đa khoa, 55 phòng khám nha khoa, 375 cơ sở chăm sóc y tế gia đình

² Cho đến nay, chưa có số liệu thống kê chính thức riêng về vai trò của hợp tác xã trong lĩnh vực y tế do Bộ Y tế tiến hành.

trong lĩnh vực y dược, nhưng chỉ đơn thuần tổ chức trồng và kinh doanh dược phẩm chứ không có dịch vụ chăm sóc sức khỏe và khám chữa bệnh. Trong giai đoạn từ năm 2000 đến nay, sự tham gia của các hợp tác xã trong cung cấp dịch vụ y tế đã có bước phát triển vượt bậc, nổi bật với mô hình Bệnh viện đa khoa Hợp Lực với công suất 210 giường bệnh với nhiều loại trang thiết bị y tế hiện đại do Hợp tác xã vận tải Hợp Lực, tỉnh Thanh Hóa đầu tư, vận hành năm 2004. Mô hình hợp tác xã y tế An Phước, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam hoạt động trong cung cấp dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh với hình thức “phòng khám đa khoa” theo quy định của Luật khám bệnh, chữa bệnh năm 2008....

Có thể nói, việc phát triển mô hình hợp tác xã y tế là rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay vì nó giải quyết được một số vấn đề bức xúc trong cung cấp dịch vụ y tế ở khu vực cơ sở, nông thôn, miền núi với các lý do sau:

Thứ nhất, hệ thống y tế công hiện chưa đáp ứng đủ nhu cầu. Đặc biệt, khu vực nông thôn tuy chiếm 80% dân số nhưng có ít cơ sở khám bệnh, chữa bệnh chất lượng cao trong cung cấp dịch vụ, nhất là vùng sâu, dân cư bị phân bố tản mát đi lại khó khăn. Việc lập hợp tác xã về y tế sẽ giúp người dân tiếp cận với dịch vụ y tế dễ và thường xuyên hơn. Mặt khác, dịch vụ y tế giá rẻ hiện chỉ dành cho người có bảo hiểm y tế; trong khi phần lớn người dân nông thôn và dân nghèo thành thị không có thể bảo hiểm. Thu nhập của họ quá thấp so với chi phí y tế nên không có điều kiện thường xuyên theo dõi sức khỏe. Kinh nghiệm ở nhiều nước cho thấy, việc lập hợp tác xã y tế sẽ góp phần đem lại sự bình đẳng trong lĩnh vực này.

Thứ hai, hiện ngân sách nhà nước dành cho y tế khiêm tốn, chưa đáp ứng so với nhu cầu đầu tư trên quy mô toàn quốc. Do đó, dẫn đến thực trạng là chỉ các bệnh viện lớn ở khu vực đô thị mới đủ điều kiện phát triển hiện đại và trở nên quá tải. Các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh tuyến dưới yếu kém thiếu thốn, thiếu sự tin tưởng của người dân. Tình trạng quá tải ở cơ sở y tế tuyến trung ương Công suất sử dụng giường bệnh ở tuyến trung ương là trên 105% thì tuyến xã chỉ 9%. Do đó, với sự tham gia của hợp tác xã trong y tế sẽ huy động hiệu quả các nguồn vốn trong dân, sẽ giảm bớt gánh nặng của Chính phủ và phần nào giúp lập lại sự cân bằng y tế giữa các khu vực.

4. Đánh giá về phát triển mô hình hợp tác xã kiểu mới, hợp tác xã về y tế

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng của Việt Nam, ảnh hưởng của môi trường đầu tư, kinh doanh đối với sự phát triển bền vững của mô hình hợp tác xã kiểu mới trở nên ngày càng lớn. Trong đó, nội lực bản thân của các hợp

tác xã là yếu tố căn bản giúp cho hợp tác xã tồn tại và phát triển bền vững. Tuy nhiên, những yếu kém mang tính căn bản của các hợp tác xã vẫn còn tồn tại và không dễ giải quyết, đó là thiếu nguồn nhân lực chất lượng, vấn đề pháp lý, quản trị điều hành hiện đại, chuyên nghiệp, nguồn vốn hoạt động kinh doanh và ứng dụng công nghệ trong sản xuất, kinh doanh còn hạn chế. Những vấn đề này liên quan đến định hướng hoạt động kinh doanh, xây dựng thương hiệu sản phẩm và xúc tiến thương mại, mở rộng thị trường. Môi quan hệ gắn bó của các vấn đề nội tại của hợp tác xã với những tác động từ bên ngoài đang là thách thức lớn cho các hợp tác xã kiểu mới phát triển hiệu quả và bền vững. Trong điều kiện hiện nay, các hợp tác xã kiểu mới đã bước đầu thoát khỏi những tồn tại yếu kém cũ, phát huy được tính năng động, sáng tạo của các thành viên và đây cũng là yếu tố quan trọng, quyết định giúp cho mô hình hợp tác xã kiểu mới có thể vượt qua những thách thức, những tồn tại đã, đang và có thể xuất hiện trong tương lai. Theo đó, các hợp tác xã kiểu mới cần tiếp tục nâng cao hơn nữa tính sáng tạo, chủ động của các thành viên, trong mối quan hệ hỗ trợ lẫn nhau, cùng hướng tới mục đích chung, để phát triển hợp tác xã.

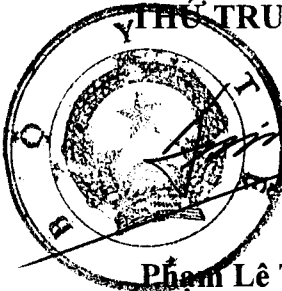
Trong lĩnh vực y tế, các hợp tác xã kiểu mới về y tế cần học tập mô hình thành công từ Nhật Bản trong cung cấp dịch vụ y tế, đặc biệt trong chăm sóc sức khỏe ban đầu, chăm sóc người già... Trong đó, cần có chính sách cụ thể trong huy động và đưa ra cơ chế pháp lý cụ thể để tạo môi trường cho phép hợp tác xã tham gia cung cấp dịch vụ y tế theo mô hình đối tác công tư, trong việc tiếp cận nguồn vốn, khoa học công nghệ, nâng cao năng lực quản trị.

Trên đây là ý kiến của Bộ Y tế, kính chuyên Bộ Kế hoạch và Đầu tư để tham khảo, hoàn thiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng Nguyễn Thị Kim Tiến (để b/c);
- Lưu: VT, PC(02).

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Phạm Lê Tuấn